

การพัฒนาธุรกิจสู่องค์การแห่งความยั่งยืน :

กรณีศึกษา บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน)

Development of State Enterprises to Corporate Sustainability : A Case Study of MCOT Public Company Limited

สมหวัง ศรีมุงคุณ¹, เบญจ์ พรพลธรรม², พลศักดิ์ จิรไกรศิริ³ และวิทยา มีเนตรทิพย์⁴

Somwung Srimoongkoon¹, Ben Pornpontam², Polsuk Jirakraisiri³

and Vittaya Menettrip⁴

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาการตับการบริหารงานเชิงคุณภาพธุรกิจของบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) 2) เพื่อศึกษาการพัฒนาอย่างยั่งยืนของบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานเชิงคุณภาพธุรกิจกับการพัฒนาอย่างยั่งยืนของบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) 4) เพื่อแสวงหาตัวแบบความสัมพันธ์ของการบริหารงานธุรกิจกับความยั่งยืนของบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) พื้นที่ศึกษาคือ บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) โดยการทดสอบแบบสอบถาม คณะผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในสายงานต่าง ๆ ของ บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) จำนวนทั้งสิ้น 1,454 คน นำข้อมูลมาวิเคราะห์สรุป และอภิปรายผล โดยวิธีการเชิงปริมาณด้วยสถิติ Canonical Correlation และ Path Analysis ตามตัวแบบสมมติฐาน สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ด้วยคำถามเชิงลึก เอกสารราชการ และการสังเกตการณ์มาสนับสนุนข้อค้นพบของการศึกษา

ผลการทดสอบสมมติฐานโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์ Canonical พบร่วมความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานเชิงคุณภาพ กับความยั่งยืนของบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน มีความสัมพันธ์ในระดับสูง โดยเฉพาะการบริหารงานเชิงคุณภาพในเรื่องการมุ่งผลสัมฤทธิ์ที่มีความสัมพันธ์กับความยั่งยืนด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลากรในบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) โดยมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

จากการศึกษานี้นำไปสู่การสร้างตัวแบบความสัมพันธ์ของการบริหารงานเชิงคุณภาพกับความยั่งยืนของบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) โดยการบริหารงานเชิงคุณภาพโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ที่มีความสัมพันธ์กับความยั่งยืนด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลากรในบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) เกิดขึ้นได้จากการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ด้านการเงินและตลาดบุคคลากรและด้านการนำองค์กรธุรกิจโดยเฉพาะการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ด้านการนำองค์กรธุรกิจที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันกับความยั่งยืนด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านบุคคลากร การศึกษาและเศรษฐกิจได้เป็นอย่างดี ตลอดจนความยั่งยืนด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลากรให้มีคุณธรรม

¹ นักศึกษาปริญญาเอก รัฐประสาณศาสตร์ วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

² อาจารย์ วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

³ รองศาสตราจารย์ คณารักษ์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

⁴ อาจารย์ วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

และจริยธรรม มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันกับความยั่งยืนขององค์กรมากที่สุด สามารถบรรลุมาตรฐานการบริหารงานเชิงคุณภาพรัฐวิสาหกิจและความยั่งยืนของบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) ต่อไป

คำสำคัญ : การบริหารงานเชิงคุณภาพรัฐวิสาหกิจ, การมุ่งผลสัมฤทธิ์, ความยั่งยืน, บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน)

ABSTRACT

The purposes of this study are: 1) to study the quality level of quality management of MCOT Public Company Limited; 2) to study sustainable development of MCOT Public Company Limited; 3) to study relationship between the quality management of state enterprise and sustainable development of MCOT Public Company Limited; and 4) to pursuit leader of relationship either quality management of state enterprise and sustainable of MCOT Public Company Limited.

The area of study is MCOT Public Company Limited by using questionnaire to committee, manager, and officer in different department of MCOT Public Company Limited. The total is 1,454 respondents. Then, bring the data to analyze, conclude, and discuss by quantitative statistics method (Canonical Correlation and Path Analysis) as hypothesis. The quality research from deep question of interview, public document, and observation to support study discover.

The result of hypothesis testing by finding coefficient related Canonical. The relationship between the quality management and sustainable of MCOT Public Company Limited is high especially the quality management about the aim of achievement which is related sustainable in term of development quality of staff's lives in MCOT Public Company Limited by exist relationship.

From the result of study, it builds the leader of the relationship of quality management and sustainable of MCOT Public Company Limited. The quality management is focusing on achievement on exist relationship and sustainable in term of development quality of staff's lives in MCOT Public Company Limited. It occurred from management which focused on outcomes of financial, marketing outcomes, staff, and leadership outcomes. Especially, management focused the results of leadership outcomes which related with sustainable of quality of staff's lives, education, and economy as well. Likewise, developing the quality of lives sustainability creates ethic and justice, relationship, and organization sustainability. It can be reach standard of the leadership quality management and sustainable of MCOT Public Company Limited further.

Keywords : quality management of state enterprise, focus on results, sustainable, MCOT Public Company Limited.

ความสำคัญของปัญหา

สภาพแวดล้อมทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมของโลกได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างรวดเร็ว เนื่องจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยี การสื่อสาร คมนาคม และการเปลี่ยนถ่ายของลัทธิการเมืองแบบ สังคมนิยม ประชากรในสังคมโลกมีเพิ่มขึ้น ประกอบ กับระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยมได้ถูกยกมาเป็นกระแส หลักของสังคมโลก ทำให้มีการปรับเปลี่ยนระบบ การเมืองจากอดีต (Bello and others, 1998 : 142-143) การดำเนินงานด้านสื่อสารมวลชนของ ประเทศไทย และกิจการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีบทบาท เป็นสื่อกลางระหว่างรัฐและประชาชน ในการนำเสนอ ข้อมูลข่าวสารที่ก่อให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ การดำเนินกิจการของ บมจ. อสมท จึงมีความจำเป็นที่ ต้องมุ่งเน้นการเป็นองค์กรแห่งความยั่งยืนและรับผิด ชอบต่อสังคม เพราะการดำเนินธุรกิจสื่อสารมวลชนที่ ทันสมัย ทันต่อการเปลี่ยนแปลง นำเสนอข่าวสาร ที่เป็นกลางมีประโยชน์ต่อประชาชน สามารถแข่งขัน กับสื่อต่าง ๆ ได้อย่างทัดเทียม

การบริหารของ อสมท. ที่ผ่านมาประสบ กับปัญหาในด้านการดำเนินงาน ซึ่งยังคงมีปัญหา และ ข้อจำกัดอยู่หลายประการ ได้แก่ 1) การดำเนินงานใน ฐานะสื่อสารมวลชนของ อสมท. ถึงแม้ว่าจะมีนโยบาย เป็นหลักไว้ว่าจะนำเสนอข่าวด้วยความเป็นกลาง ปราศจากอคติ และมุ่งเพื่อรักษาผลประโยชน์ของ ประชาชนเป็นสำคัญ แต่ในทางปฏิบัติที่แท้จริงนั้น ใน บางกรณีการนำเสนอข่าวของ อสมท. ยังมีลักษณะเป็น “สื่อของรัฐบาล” โดยจะเผยแพร่สื่อย่างไม่เป็นกลาง นำเสนอ กับข่าวฝ่ายรัฐบาลมากกว่า 2) อสมท. มีปัญหา ในเรื่องของความไม่ต่อเนื่องในระดับนโยบาย ทั้งนี้เนื่องจาก อสมท. มีการเปลี่ยนตัวผู้บริหารอยู่ใน ระดับที่สูงถี่มาก 3) อสมท. มีปัญหาขาดความอิสระและ คล่องตัวในการดำเนินงาน ในส่วนของการบริหารงาน และเงินลงทุน ตลอดจนปัญหาทางด้านสภาพแวดล้อม ที่มีการเปลี่ยนแปลงและส่งผลกระทบถึง อสมท.

ในเรื่อง 1) นโยบายของรัฐบาลที่มีการเปลี่ยนแปลงไป โดยให้ความสำคัญกับการเพิ่มบทบาทภาคเอกชนใน รัฐวิสาหกิจมากขึ้น 2) สภาพการแข่งขันในทางธุรกิจ วิทยุโทรทัศน์เพิ่มสูงขึ้น 3) จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมี การเปิดกว้างทางการสื่อสารมากขึ้นในการขยายการ เชื่อมโยงกับต่างประเทศ

จากปัจจัยที่กล่าวมาข้างต้นทำให้ อสมท. ต้องมีการปรับตัวเพื่อที่จะได้พัฒนามิติทางธุรกิจ ไม่ว่า จะเป็นพัฒนามิติในการดำเนินงานหรือพัฒนามิติทางการเงินให้มากขึ้น เพื่อให้ อสมท. สามารถดำเนินอยู่ได้อย่าง มั่นคงและมีศักยภาพท่ามกลางสภาวะที่มีการเปิดเสรี ทางธุรกิจระหว่างประเทศ ดังนั้นจึงส่งผลให้องค์กร ต้องหันมาปรับตัวเพื่อที่จะสามารถแข่งขันได้ในเวทีการแข่งขัน เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค และความอยู่ รอดขององค์กร จึงต้องอาศัยองค์ความรู้และแนวความคิดที่ทันสมัย เพื่อให้การบริหารงานมีกำไร จึงควรมีการ ปรับตัวเพื่อให้องค์กรสามารถดำเนินอยู่ในภาระ แข่งขัน และนำพาองค์กรไปสู่ความยั่งยืน การสร้าง ความยั่งยืนขององค์กรจึงเป็นแนวทางที่สามารถทำให้ องค์กรประสบความสำเร็จ

ดังนั้น เพื่อให้องค์กรสื่อสารมวลชนแห่ง ประเทศไทย ซึ่งมีลักษณะการบริหารงานเป็น รัฐวิสาหกิจที่สามารถพัฒนาระบบการบริหารจัดการใน ด้านต่าง ๆ ผู้ศึกษาจึงมีความต้องการที่จะศึกษาว่า การพัฒนารัฐวิสาหกิจตามเกณฑ์คุณภาพเพื่อการ บริหารงานเชิงคุณภาพรัฐวิสาหกิจนั้น สามารถนำ องค์การสู่ความยั่งยืนได้ โดยทำการศึกษาเฉพาะ บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) เพื่อให้ทราบถึงการ บริหารงานเชิงคุณภาพขององค์กรสื่อสารมวลชนแห่ง ประเทศไทย ตามบทบาทอำนาจหน้าที่ในการเป็นผู้นำ ธุรกิจสื่อสารมวลชนครร่วงจรในภูมิภาคอาเซียนที่รับ ผิดชอบต่อสังคมเพื่อส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบกิจการ สื่อสารมวลชนชั้นนำระดับสากล ให้ได้รับการยอมรับ ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศในการดำเนินธุรกิจอย่าง มีธรรมาภิบาลซึ่งสัตย์และมีจริยธรรมรับผิดชอบ

ต่อสังคมสิ่งแวดล้อมและชุมชนอย่างยั่งยืน ทำให้องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทยสามารถดำเนินธุรกิจให้เติบโตอย่างต่อเนื่องและมั่นคง

คำถามการวิจัย

“การบริหารงานเชิงคุณภาพรัฐวิสาหกิจสามารถนำบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) สู่ความยั่งยืนได้หรือไม่ อย่างไร”

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษา rate ดับการบริหารงานเชิงคุณภาพรัฐวิสาหกิจของบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน)
- 2) เพื่อศึกษาการพัฒนาอย่างยั่งยืนของบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน)
- 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานเชิงคุณภาพรัฐวิสาหกิจ กับการพัฒนาอย่างยั่งยืนของบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน)
- 4) เพื่อแสวงหาตัวแบบความสัมพันธ์ของ การบริหารงานรัฐวิสาหกิจกับความยั่งยืนของบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน)

การทบทวนวรรณกรรม

แนวความคิดการบริหารงานรัฐวิสาหกิจ
 ระบบประเมินคุณภาพรัฐวิสาหกิจ (State Enterprise Performance Appraisal : SEPA) เป็นระบบการบริหารพัฒนาคุณภาพที่มีฐานมาจากระบบการบริหารคุณภาพโดยรวม (TQM) มาสู่เกณฑ์การประเมินรางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award : TQA) และประยุกต์เข้ากับระบบการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report: SAR) โดยมีแนวคิดพื้นฐานที่จะทำให้ผู้นำองค์กรมีความมั่นใจ มีการดำเนินการที่ต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความพึงพอใจของลูกค้าและมีความร่วมมือกับการใช้แนวคิดของ การกำหนดรางวัลให้กับองค์กรที่ดีที่สุด การประกันคุณภาพระบบ “SEPA” เป็นแนวทางสำคัญในการประเมินตนเองของรัฐวิสาหกิจ และการให้ข้อมูล

ป้อนกลับแก่รัฐวิสาหกิจ อีกทั้งยังมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างความสามารถแข่งขัน (สำนักงานนโยบายคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ, 2552 : 3-6) ซึ่งโครงสร้างของระบบการประเมินคุณภาพรัฐวิสาหกิจประกอบด้วย 7 หมวด คือ 1) การนำองค์กรรัฐวิสาหกิจ (Leadership) 2) การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Planning) 3) การมุ่งเน้นลูกค้า ผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Customer and Market Focus) 4) การวัดการวิเคราะห์และการจัดการความรู้ (Measurement, Analysis and Knowledge Management) 5) การมุ่งเน้นบุคลากร (Human Resource Focus) 6) การจัดการกระบวนการ (Process Management) 7) ผลลัพธ์ (Result) (สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ, 2553:4)

แนวความคิดความยั่งยืนขององค์กร

“ความยั่งยืนขององค์กร (Corporate Sustainability)” เป็นกระบวนการทัศน์ที่สำคัญยิ่งในการบริหารจัดการองค์กรธุรกิจสมัยใหม่ แนวคิดนี้เสนอว่า การเติบโตและผลกำไร (Corporate Growth and Profitability) ขององค์กรเป็นสิ่งสำคัญ แต่ขณะเดียวกัน หากจะให้องค์กรดำเนินไปอย่างยั่งยืน องค์กรจำเป็นต้องมีเป้าหมายเชิงสังคมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอย่างยั่งยืนด้วย (Sustainable Development) เป้าหมายดังกล่าว เช่น การปกป้องสิ่งแวดล้อม การสร้างความเสมอภาคและความเป็นธรรมทางสังคม การพัฒนาเศรษฐกิจที่ส่งเสริมการกระจายรายได้ (Shelly and Walker, 2007: 234-235)

การดำเนินธุรกิจทั่วโลกในปัจจุบันมีความแตกต่างจากอดีตเป็นอย่างมาก เนื่องจากเกิดประเด็นปัญหาทางสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพสินค้าและระบบการบริหารจัดการองค์กร มีการนำมาตรการควบคุมทางสิ่งแวดล้อมมาใช้ในกระบวนการผลิตขององค์กรต่าง ๆ อีกทั้งผู้บริโภคยังคงต้องการสินค้าและบริการทางธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอีกด้วย (Kucukyilmaz, 2008 : 59) การดำเนินธุรกิจสมัยใหม่จึงต้องมีการปรับเปลี่ยน

กลยุทธ์เพื่อความสอดคล้องกับแนวทางดังกล่าว โดยการกำหนดกรอบของนโยบายการพัฒนาธุรกิจควบคู่ไปกับนโยบายสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนด้วย โดยปกป้องและรักษาไว้ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในอันที่จะไม่ทำให้เกิดผลกระทบต่อความต้องการในอนาคตของคนรุ่นหลังด้วย หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การพัฒนาทางธุรกิจที่คำนึงถึงความสมดุลระหว่างการใช้และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาตินั่นเอง(เรวติ วัฒนาณกุลกิจ, 2545:72-77)

นอกจากนี้การพัฒนาในอดีตที่ผ่านมาจะพิจารณาที่ประสิทธิภาพ ที่เกิดจากการพัฒนาภายใต้กำหนดเวลาสั้น ๆ เท่านั้น และยังให้ความสำคัญเฉพาะคนในรุ่นปัจจุบันแต่สังคมที่ต้องการให้การพัฒนานั้นคำนึงถึงการอยู่รอดและการกินดืออยู่ดีของคนในอนาคต ร่วมกัน จึงเป็นเหตุให้มีความยั่งยืนเข้ามาเป็นองค์ประกอบในการพัฒนาและกระบวนการตัดสินใจ ด้วยเหตุนี้จึงนำมาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถดำเนินกิจกรรมตามความต้องการได้มากขึ้น นำมาสู่องค์การที่มีความเข้มแข็งและสามารถจัดการตนเองได้อย่างยั่งยืน

การพัฒนาที่ยั่งยืนจึงเป็นแนวความคิดการพัฒนาที่เกิดขึ้นภายหลังจากความล้มเหลวในการพัฒนาประเทศที่ไม่สามารถทำให้คนในประเทศอยู่ดีมีสุขได้จึงต้องแสวงหาทางออกที่นำไปสู่เป้าหมายในการพัฒนาประเทศร่วมกันของคนในชาติ โดยมีเป้าหมายสูงสุดคือการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ คุณธรรม และความสุข ก่อเกิดให้สังคมมีความเข้มแข็งและมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนอันจะนำมาสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ส่งผลให้คนมีความสุขอย่างแท้จริง สำหรับการศึกษาความยั่งยืนของบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) ในครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกตัวแปรที่ทำการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทการบริหารงาน และบริบทแนวทางสู่ความยั่งยืนขององค์การ ได้แก่ การพัฒนาคุณภาพชีวิตบุคลากรในองค์การ การได้รับความไว้วางใจ การปกป้องรักษาสิ่งแวดล้อม ความรับผิดชอบต่อสังคม และการพัฒนา

องค์การที่เข้มแข็ง

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้มีคำนึงการศึกษาว่า “การบริหารงานเชิงคุณภาพรัฐวิสาหกิจสามารถนำบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) สู่ความยั่งยืนได้หรือไม่ อย่างไร” จากการศึกษาพัฒนาการของแนวความคิด ทฤษฎี และผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วพบว่า ระบบประเมินคุณภาพรัฐวิสาหกิจ (State Enterprise Performance Appraisal : SEPA) เป็นระบบการบริหารพัฒนาคุณภาพที่มีฐานมาจากกระบวนการบริหารคุณภาพโดยรวม (TQM) ซึ่ง อสมท. ใช้ระบบการประเมินผลมาอย่างต่อเนื่อง โดยมีแนวคิดพื้นฐานที่จะทำให้ผู้นำองค์การ มีความมั่นใจ มีการดำเนินการที่ต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความพึงพอใจของลูกค้าระยะยาว ร่วมกับการใช้แนวคิดของการกำหนดรางวัลให้กับองค์การที่ดีที่สุด มีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างความสามารถการแข่งขัน สามารถปรับปรุงวิธีการดำเนินงาน ขีดความสามารถ และผลการดำเนินงานขององค์กรรัฐวิสาหกิจ ช่วยกระตุ้นให้มีการสื่อสารและแบ่งปันข้อมูล วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศระหว่างรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ ซึ่งปัจจุบันองค์กรรัฐวิสาหกิจจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โดยมีเป้าหมายสูงสุดคือการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ คุณธรรม และความสุขก่อเกิดให้สังคมที่ความเข้มแข็งและมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนอันจะนำมาสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ส่งผลให้คนมีความสุขอย่างแท้จริง สำหรับการศึกษาความยั่งยืนของบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) ในครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกตัวแปรที่ทำการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทการบริหารงาน และบริบทแนวทางสู่ความยั่งยืนขององค์การ ได้แก่ การพัฒนาคุณภาพชีวิตบุคลากรในองค์การ การได้รับความไว้วางใจ การปกป้องรักษาสิ่งแวดล้อม ความรับผิดชอบต่อสังคมและการพัฒนาองค์การที่เข้มแข็ง

บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) ก่อตั้งมาเป็นระยะเวลาหลายปี โครงสร้างองค์การ บุคลากร

แผนการปฏิบัติงานและปริมาณงาน ย่อมไม่สอดรับกับผลการดำเนินงาน และการแข่งขันที่เพิ่มสูงขึ้นในปัจจุบัน การแข่งขันทางด้านสื่อสารมวลชนยิ่งเพิ่มขึ้น เท่าใด /osmt. ยิ่งต้องมีการปรับปรุงมากขึ้นเท่านั้น การแปรรูปธุรกิจวิสาหกิจของ /osmt. จึงเกิดขึ้นตามขั้นตอนของกฎหมาย และปัจจุบันการบริหารงานของ /osmt.

ได้บรรลุความเข้มแข็งยืนในระดับหนึ่ง สามารถแข่งขันกับสื่อเอกสาร และสื่อสารมวลชนต่างประเทศได้ การศึกษาวิจัยนี้ จึงต้องการพิสูจน์ให้เห็นว่า /osmt. ที่แปรรูปธุรกิจวิสาหกิจ สามารถนำองค์การไปสู่ความเป็นเลิศและยั่งยืนมาสู่ปัจจุบันและอนาคตได้อย่างไร สามารถสร้างกรอบแนวคิดในการศึกษาได้ตามภาพที่ 1

ภาพที่ 1 การพัฒนาธุรกิจวิสาหกิจสู่องค์การแห่งความยั่งยืน : กรณีศึกษาบริษัท -osmt จำกัด (มหาชน)

สมมติฐานการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากการศึกษาค้นคว้า แนวคิดการจัดการยุทธศาสตร์ และจากการอบรมแนวความคิดของการศึกษา นำมาตั้งเป็นกรอบความสัมพันธ์และสามารถนำไปสู่การกำหนดสมมติฐานการวิจัย ได้ว่า “ “การบริหารงานของบริษัท -osmt จำกัด (มหาชน) มีความสัมพันธ์ กับความยั่งยืนของบริษัท -osmt จำกัด (มหาชน)” ”

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้แนวทางการวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ พื้นที่เป้าหมายของการศึกษา ครั้งนี้ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง พื้นที่ศึกษาหรือพื้นที่ เป้าหมาย คือ บริษัท -osmt จำกัด (มหาชน) สำหรับ

ประชากรเป้าหมายคือ คณะกรรมการต่าง ๆ คณะกรรมการบริหาร และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในสายงานต่าง ๆ ของ บริษัท -osmt จำกัด (มหาชน) จำนวนทั้งสิ้น 1,454 คน โดยแบบสอบถามที่สร้างจากตัวชี้วัดของกรอบแนวคิดการศึกษา เป็นคำถามปลายปีด มีมาตราวัดของตัวชี้วัดแบบ Interval scale มีคะแนนของมาตราวัดคือ ระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยมาก ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามโดยการคำนวณหาค่า IVC (Item Variable Congruence Index) โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ได้ค่า IVC = 0.848 และหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยทดลองใช้แบบสอบถามกับ -osmt. พื้นที่จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 30 คน ได้ค่าอัลฟ่า $\alpha = 0.9808$ การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ Canonical Correlation และ Path

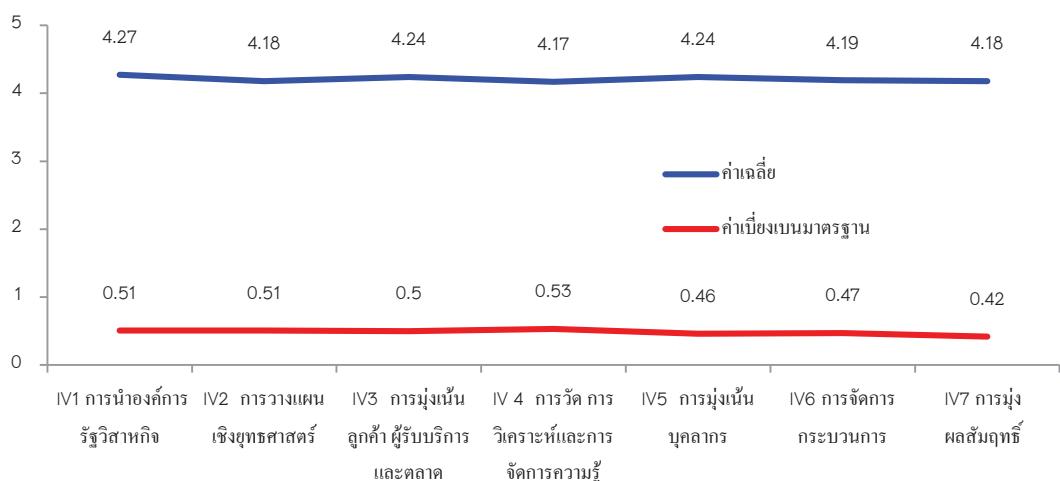
Analysis และศึกษาเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกที่สร้างจากผลการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรการบริหารงานเชิงคุณภาพกับความยั่งยืนของบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) เพื่อนำข้อมูลการสัมภาษณ์มาสนับสนุนข้อค้นพบของการวิจัยเชิงปริมาณ รวมทั้งการสังเกตการณ์โดยผู้วิจัยเข้าไปร่วมกับพื้นที่ และกลุ่มประชากรที่ศึกษา

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยรวมโดยสอดคล้องตามวัตถุประสงค์การศึกษา ได้ดังนี้

1. การบริหารงานเชิงคุณภาพบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) ตามวัตถุประสงค์การศึกษา ข้อ 1 เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานเชิงคุณภาพ

รัฐวิสาหกิจของบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ สามารถสรุปผลศึกษาการบริหารงานเชิงคุณภาพบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นตัวแปรต้นของการศึกษารังนี้ ในภาพรวม มีการบริหารงานเชิงคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะด้านการนำองค์กรรัฐวิสาหกิจ การบริหารงานที่มุ่งเน้นลูกค้า ผู้รับบริการ และตลาดและด้านการมุ่งเน้นบุคลากรของบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) ที่มีการบริหารงานเชิงคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับการจัดการกระบวนการภาระผู้ดูแลสัมฤทธิ์ การดำเนินงาน การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ การวัดและ การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ มีการบริหารงานเชิงคุณภาพอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ รายละเอียด ตามภาพที่ 2

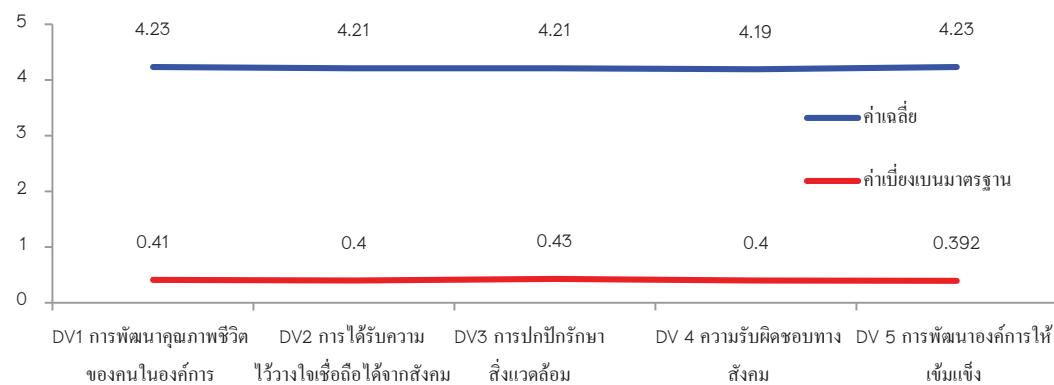
ภาพที่ 2 ระดับการบริหารงานเชิงคุณภาพบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน)

2. ความยั่งยืนของบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) ตามวัตถุประสงค์การศึกษาข้อ 2 เพื่อศึกษาการพัฒนาอย่างยั่งยืนของบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ สามารถสรุปผล

ศึกษาระดับความยั่งยืนของบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) โดยเฉพาะด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในองค์การ และการพัฒนาองค์กรให้เข้มแข็ง ที่มีระดับความยั่งยืนในระดับมากที่สุด สำหรับการได้

รับความไว้วางใจเชื่อถือได้จากสังคม การปกปักษากษาสิ่งแวดล้อมและความรับผิดชอบทางสังคม มีระดับ

ความยั่งยืนในระดับมากตามลำดับรายละเอียดตามภาพที่ 3

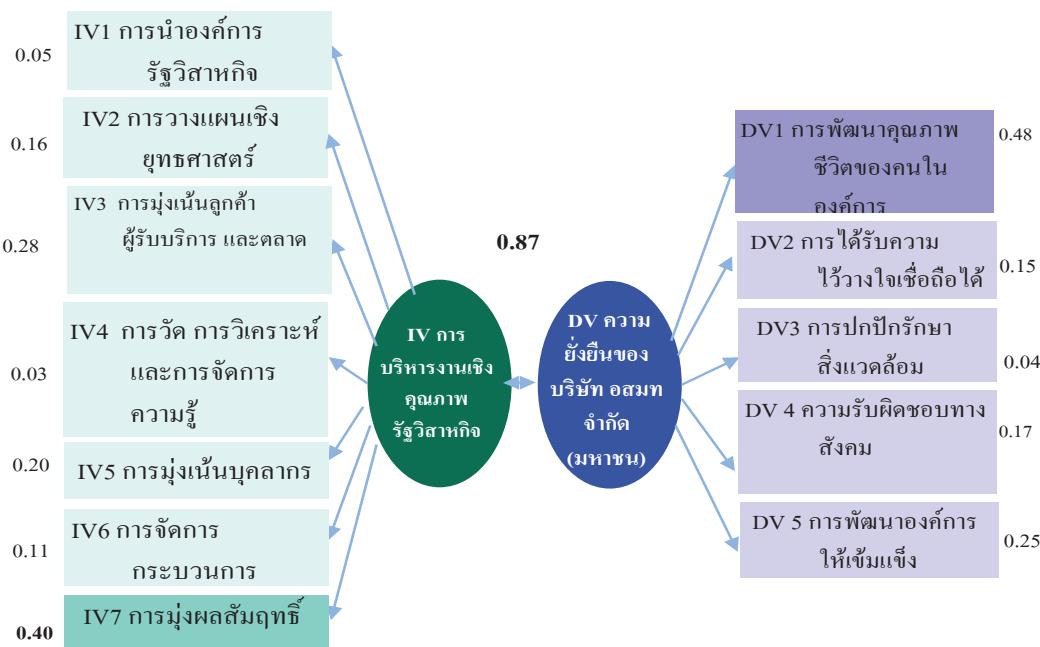

ภาพที่ 3 ระดับความยั่งยืนของบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน)

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดสอบสมมติฐาน ตามวัตถุประสงค์การศึกษาข้อ 3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานเชิงคุณภาพ รัฐวิสาหกิจกับการพัฒนาอย่างยั่งยืนของบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) เป็นการทดสอบสมมติฐานหาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานเชิงคุณภาพกับความยั่งยืนของบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) รายละเอียดตามภาพที่ 2

สรุปผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานเชิงคุณภาพของบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) กับความยั่งยืนของบริษัท อสมท จำกัด

(มหาชน) จากการศึกษาบ่งชี้ว่า การบริหารงานโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์เป็นตัวแปรสำคัญในระดับต่ำกับการบริหารงานเชิงคุณภาพ แต่ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กับความยั่งยืนแก่บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) ได้ในระดับสูง และเมื่อมีการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความยั่งยืนของบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) พบว่าจากการที่บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) การบริหารงานโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ ในการบริหารงาน ทำให้เกิดความยั่งยืนด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในองค์กรได้มากที่สุด

ภาพที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานเชิงคุณภาพของบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน)กับความยั่งยืนของบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) (ตามการวิเคราะห์ Canonical)

4. ตัวแบบความสัมพันธ์ของการบริหารงานเชิงคุณภาพกับความยั่งยืนของบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน)

ตามวัตถุประสงค์การศึกษาข้อ 4 เพื่อแสดงให้ตัวแบบความสัมพันธ์ของการบริหารงานรัฐวิสาหกิจกับความยั่งยืนของบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) โดยการวิเคราะห์การถดถอย (Regression Analysis) โดยอาศัยตัวแบบและสมการโครงสร้างที่พัฒนาจากการศึกษาระดับความสัมพันธ์ผลการทดสอบสมมติฐานโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ค่าโนนิคอลระหว่างการบริหารงานเชิงคุณภาพของบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) กับความยั่งยืนของบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) พบว่า ตัวแปรของการบริหารงานเชิงคุณภาพของบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) ที่มีสัมพันธ์กับความยั่งยืนของบริษัท อสมท จำกัด

(มหาชน) โดยเฉพาะความยั่งยืนด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในองค์กรมี 1 ตัวแปร คือการบริหารงานโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ เพื่อเป็นแนวทางการจัดระบบการบริหารงานเชิงคุณภาพของบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) ให้มีระบบแบบแผนสามารถตอบสนองกับความต้องการสำหรับการตัดสินใจของผู้บริหารตลอดจนผู้ปฏิบัติงานฝ่ายต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพและส่งผลให้การดำเนินการด้านต่างๆ บรรลุผลตามนโยบายและสนับสนุนการดำเนินงานของบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) ให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ค่าโนนิคอลจากการศึกษาระดับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานเชิงคุณภาพของบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) กับความยั่งยืนของบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) สามารถสรุปเป็นตัวแบบรวมผลการศึกษาดังนี้

**ตัวแบบความยั่งยืนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคลากร
บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน)**

ภาพที่ 5 การบริหารงานเชิงคุณภาพมุ่งผลสัมฤทธิ์เพื่อความยั่งยืนของบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน)

ดังนั้นในการวิเคราะห์เส้นทางความ
สัมพันธ์จึงปรากฏเป็นตัวแบบที่สำคัญ คือ ตัวแบบการ
บริหารงานเชิงคุณภาพมุ่งผลสัมฤทธิ์เพื่อความยั่งยืน
ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในบริษัท อสมท
จำกัด (มหาชน) จากผลการวิเคราะห์การทดสอบค่า
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และการสร้างตัวแบบ ทำให้เห็น
ภาพอย่างละเอียดในการบริหารงานเชิงคุณภาพ ที่มี

ความสำคัญโดยเฉพาะการบริหารงานเชิงคุณภาพโดย
มุ่งผลสัมฤทธิ์IV 7 ซึ่งประกอบด้วย 6 องค์ประกอบหลัก
คือ ผลลัพธ์ด้านผลิตภัณฑ์ และบริการIV 7.1 ผลลัพธ์
ด้านการมุ่งเน้นลูกค้า และผู้รับบริการIV 7.2 ผลลัพธ์
ด้านการเงินและตลาดIV 7.3 ผลลัพธ์ด้านการมุ่งเน้น
บุคลากร ผู้ปฏิบัติงานIV 7.4 ผลลัพธ์ด้านประสิทธิผล
ของกระบวนการIV 7.5 และผลลัพธ์ด้านการนำองค์กร

รัฐวิสาหกิจIV 7.6 ที่สามารถดำเนินการเพื่อให้บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) เกิดความยั่งยืน โดยเฉพาะความ ยั่งยืนด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน)DV1 ประกอบด้วย บุคลากรDV 1.1 การศึกษาDV 1.2 เศรษฐกิจDV 1.3 ทรัพยากรและ สิ่งแวดล้อมDV 1.4 และการมีมีคุณธรรมและ จริยธรรมDV 1.5 และความสำคัญขององค์ประกอบ ย่อยด้านต่าง ๆ ที่บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) ควรเน้นบทบาทการบริหารงานเชิงคุณภาพรัฐวิสาหกิจ อย่างไร เพื่อให้เกิดความยั่งยืนยิ่งขึ้น และควรให้ความ สำคัญกับปัจจัยใดที่ทำให้การบริหารงานองค์การมี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังผลการวิเคราะห์สំណងความ สัมพันธ์ต่อไปนี้

จากการที่ 3 ดังที่กล่าวมาข้างต้นเป็นการ วิเคราะห์สំណងทางของตัวแปรที่มีองค์ประกอบที่แตก ต่างกันแต่จุดหมายเดียวกันทำให้สามารถนำวิธีการ วิเคราะห์สំណงทางเชิงวิพากษ์ (critical path analysis) ซึ่งเป็นวิธีการสร้างตัวแบบ bipartite graphs ซึ่งตัว แบบดังกล่าวเป็นตัวแบบสัมพันธ์เชิงสถิติที่เต็มไปด้วย ค่าความสัมพันธ์ของตัวแบบทำให้เข้าใจจาก ผู้ศึกษาเจึง พัฒนาตัวแบบในลักษณะตัวแบบความสัมพันธ์ทาง สังคมศาสตร์ (Social science model) สำหรับตัว แบบการบริหารงานเชิงคุณภาพมุ่งผลสัมฤทธิ์เพื่อความ ยั่งยืนของบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) ทำให้ผู้อ่าน เข้าใจมากยิ่งขึ้น และนำไปสร้างองค์ความรู้และใช้ ประโยชน์จากตัวแบบได้จริง ลดคล่องกับการหาคำ ตอบตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาข้อที่ 4 เพื่อ แสวงหาตัวแบบการบริหารงานรัฐวิสาหกิจให้เกิดความ ยั่งยืนของบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) รายละเอียด ตามภาพที่ 3

ผลการพิสูจน์สំណងทางความสัมพันธ์ สรุป ได้ว่า การบริหารงานเชิงคุณภาพโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ของ บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) มีความสัมพันธ์ต่อความ ยั่งยืนด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน)เกิดขึ้นได้จากการบริหารงานที่ มุ่งเน้นผลลัพธ์ด้านการเงินและตลาด การบริหารงานที่

มุ่งเน้นผลลัพธ์ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร การบริหารงาน ที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ด้านการนำองค์กรรัฐวิสาหกิจ โดยเฉพาะการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ด้านการนำ องค์กรรัฐวิสาหกิจ ที่มีความสัมพันธ์กับความยั่งยืน ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในบริษัทในด้าน บุคลากร การศึกษา และเศรษฐกิจ ได้เป็นอย่างดี ตลอด จนความยั่งยืนด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคน ในบริษัทให้มีคุณธรรมและจริยธรรม โดยการดำเนิน งานมีความสัมพันธ์กับความยั่งยืนขององค์กรมากที่สุด และสามารถบรรลุมาตรฐานการบริหารงานเชิงคุณภาพ รัฐวิสาหกิจต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. การบริหารงานที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ด้านการ มุ่งเน้นบุคลากรบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) ควร มี การกระตุนวัฒนธรรมองค์การขึ้นมาใหม่ ให้บุคลากร ที่มีความภักดีต่องค์การ (Royalty) มากขึ้น วัฒนธรรม ขององค์การถือว่าเป็นสิ่งที่หล่อหลอมความเป็น องค์การ และสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในการปฏิบัติ งาน โดยให้บุคลากรทุกรายดับเข้ามามีส่วนร่วม ตั้งแต่ พนักงานระดับปฏิบัติการขึ้นไปจนถึงผู้บริหารระดับสูง ซึ่งที่ผ่านมาขาดการจัดการกิจกรรมที่ทำให้บุคคล ทั้งหมดมีส่วนร่วมระหว่างกันอย่างต่อเนื่อง

2. การบริหารงานที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ด้าน การนำองค์กรรัฐวิสาหกิจ ซึ่งผู้บริหารควรมีนโยบาย หลักเกณฑ์ทางด้านการบริหารจัดการด้านทรัพยากร มนุษย์ที่ชัดเจนมากขึ้น เช่น มีการวางแผนหลักเกณฑ์ของ การวางแผนหาผู้สืบทอดตำแหน่ง (Succession Planning) ให้เป็นรูปธรรม และสามารถนำไปปฏิบัติ ได้จริง

3. บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) ควรมี การแก้ไขระบบข้อบังคับบางประเด็น ซึ่งในระบบ ข้อบังคับบางข้อได้ถูกกำหนดขึ้นมาตั้งแต่ครั้งเมื่อยัง เป็นองค์กรสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย และควร ปรับเปลี่ยนเพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงานในยุค ปัจจุบันที่มีการแข่งขันสูง

4. ความมีการสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้มากขึ้น อาทิ เช่น อัตราค่าตอบแทนสวัสดิการ รางวัลต่าง ๆ หรือ เม็ดแต่งการปรับปรุงข้อสัญญาประเภทของการจ้างงาน

เอกสารอ้างอิง

นันทวัฒน์ บรรمانันท์. (2550). **การแปรรูปธุรกิจวิสาหกิจไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : วิญญาณ. บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน). (2557). **รายงานประจำปี 2556**. กรุงเทพฯ : อสมท จำกัด.

เรวติ วัฒนาณกุลกิจ. (2545). **ธุรกิจที่ยั่งยืน**. วารสาร สุขาทัยธรรมาริชาช, 15(1), 72-77.

สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. (2553). **TQA Criteria for Performance Excellence 2553 - 2554**. กรุงเทพฯ : ศิริโกล์ด์มีเดีย.

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ. (2552). **ระบบการประเมินคุณภาพธุรกิจวิสาหกิจ (เกณฑ์และวิธีการประเมิน)**. กรุงเทพฯ: สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ.

เสรี พงศ์พิศ. (2542). **เศรษฐกิจชุมชน: ทางเลือกเพื่อทางรอดสังคมไทย**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

AyseKucukyilmaz, A. (2008). The Corporate Sustainability Model for Airline Business. **European Journal of ScientificResearch**, 22(3), 1450-216. Retrieved from, https://www.researchgate.net/publication/228749758_The_Corporate_Sustainability_Model_for_Airline_Business

Bello, W., Connigham, S., Li, K.P. (1998). **A Siamese Tragedy:Development and Disintegration in Modern Thailand**. Bangkok: White Lotus.

Brown, B.J., Hanson, M. E., Liverman, D. M. and Merideth, Jr, R. W. (1987). **Global**

Sustainability : Toward Definition.

Environmental Management, 11 (6), 713-719.

Dibrell, C. C., Down, J. T. ,& Bull, L. (2007).

Dynamic Strategic Planning : Achieving Strategic Flexibility Through Formalization. **Journal of Business and Management**, 13(1), 21-35.

Gary S. Becker. (1996). **Accounting for Tastes**. MA : Harvard University .

James, Paul T.J. (1996). **Total Quality Management : and Introductory Text**. London:Prentice-Hall

Alfsen, K.H. and Moe, T. (2005). **An International Framework for Constructing National Indicators for Policies to Enhance Sustainable Development**. (p. 7). Background paper prepared for the UN Expert Group meeting on Indicators of Sustainable Development, 13-15 December 2005.

McCloskey, L., Collett, D. (1993). **TQM a Basic Text : a Primer Guide to Total Quality Management**. New York : Growth Opportunity Alliance of Lawrence.

Shelly F. Fust, Lisa L. Walker. (2007). **Corporate Sustainability Initiatives : The Next TQM**. LA: KornFerry.

United Nations. (2007). **Indicators of Sustainable Development : Guidelines and Methodologies**. 3rd Ed. New York: United Nations.